

การใช้กระบวนการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก ของนักศึกษาพยาบาล Using Nursing Process in Clinical Practicum of Nursing Student

จิรารัตน์ เลิศวิทยากุล¹ลัดดา พลพุทธา²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิกของนักศึกษาพยาบาล และเพื่อเปรียบเทียบระดับสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ระหว่างชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 131 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นและแบบสัดส่วน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล ในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิกของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ประจำปีการศึกษา 2559 มีความตรงเชิงเนื้อหาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าระหว่าง 0.67 - 1.00 และค่าความเที่ยง เท่ากับ .80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีปัญหาในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.08) และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีปัญหาในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.08) เมื่อเปรียบเทียบระหว่าง 2 กลุ่ม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันด้านสภาพปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 อภิปรายผลว่า การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลจะมีระดับความซับซ้อนเพิ่มขึ้นตามเนื้อหาวิชาที่มีระดับความยากเพิ่มขึ้นตามระดับชั้นปี ดังนั้นนักศึกษาพยาบาล จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ด้านทัศนคติ และด้านทักษะทางการพยาบาลก่อนฝึกปฏิบัติงานบนคลินิกก่อนทุกรายวิชา

คำสำคัญ : การใช้กระบวนการพยาบาล การฝึกปฏิบัติในคลินิก นักศึกษาพยาบาล

Abstract

The Purposes of this research were: to study the Problems on Using Nursing process in Clinic practicum for the nursing student and compared using nursing process problem of nursing students between the 3rd and the 4th years of nursing student, 131 samples were stratified randomization. The research instrument was a questionnaire in the Problem Status to Using Nursing process practical training on clinic for the nursing student, academic year 2016. Quality of content validity find the consistency index IOC value between 0.67-1.00 and the reliability = 0.8

The results : found that the study indicated that the study indicated that Problem level in using nursing process of nursing student, Faculty of nursing, College of Asian Scholars between the 3rd and the 4th year had using nursing process on clinic were high level both of them ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.08, $\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.08) and there was no significant difference (sig>0.05), The discuss in the results that practice of nursing students were more complexity depending on the content of the difference of classes. So that the

¹อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

²อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

nursing student must be were provide knowledge, attitude and nursing skills to prepare before practice on all of the clinics.

Keywords: Nursing Process Using, Clinical Practicum, Nursing Student

1. บทนำ

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญ ซึ่งการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคมบนพื้นฐานความรู้ทางการพยาบาลและศาสตร์ในสาขาต่าง ๆ ซึ่งนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติการพยาบาลต้องอาศัยกระบวนการพยาบาลเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของวิชาชีพพยาบาลในการแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้รับบริการทั้งรายบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม (ดวงตา วัฒนเสนา, 2541) จากความสัมพันธ์วิชาชีพพยาบาล จัดว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปฏิบัติการพยาบาล ที่ช่วยให้ผู้รับบริการที่ช่วยให้ผู้รับบริการได้รับบริการที่มีคุณภาพเนื่องจากเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างมีรูปแบบ เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่อง และมีความสัมพันธ์กันซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การประเมินภาวะสุขภาพ 2) การวินิจฉัยทางการพยาบาล 3) การวางแผนการพยาบาล 4) การปฏิบัติการพยาบาล และ 5) การประเมินผลการพยาบาล ซึ่งการนำกระบวนการพยาบาลมาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการพยาบาลจะทำให้การพยาบาลเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และช่วยให้ผู้รับบริการได้รับบริการที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับปัญหาด้านสุขภาพเกิดขึ้น ดังนั้น จึงพอสรุปความสำคัญของกระบวนการพยาบาล ได้ดังนี้ 1) กระบวนการพยาบาล ช่วยให้การปฏิบัติงานพยาบาลมีคุณภาพมาตรฐาน 2) กระบวนการพยาบาลส่งเสริมให้พยาบาลมีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) กระบวนการพยาบาลช่วยในการสื่อสารของทีมการพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ 4) กระบวนการพยาบาลช่วยให้การมอบหมายงานได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ 5) กระบวนการพยาบาลแสดงถึงเอกลักษณ์ของวิชาชีพการพยาบาล 6) กระบวนการพยาบาลส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (พรศิริ พันธสี, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชนิษฐา รัตนกัลยา (2550) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการใช้กระบวนการพยาบาล ในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่ (ศัลยกรรม) ผลการศึกษา

พบว่า ปัญหาการใช้กระบวนการโดยภาพรวม เป็นการใช้กระบวนการพยาบาลมีปัญหาระดับปานกลางแต่เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ปัญหาด้านความรู้และด้านทักษะในการใช้กระบวนการพยาบาลในแต่ละขั้นตอนและปัญหาอื่น ๆ ยังคงเป็นปัญหาระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาระยะเวลาที่ใช้ในการเขียนแผนการพยาบาลฉบับสมบูรณ์มีค่าเฉลี่ยของคะแนนมากที่สุด และเป็นปัญหาระดับมาก รองลงมาคือ ระยะเวลาในการค้นหาตำราที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะจากการศึกษาว่าควรปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน การสร้าง การจัดหา และพัฒนาตำราสื่อการสอนที่หลากหลายให้มีจำนวนที่เพียงพอ และเข้าถึงได้ง่าย เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถพัฒนาความรู้และทักษะการใช้กระบวนการพยาบาล ด้วยวิธีการคิดแบบมีวิจารณญาณ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการเขียนแผนการพยาบาลได้สมบูรณ์

การจัดการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีรายวิชา ประเมินภาวะสุขภาพ หัวข้อกระบวนการพยาบาล เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยปัญหาและวางแผนการพยาบาลในคลินิก จากการขึ้นฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาทุกชั้นปี พบว่าการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีนำไปปฏิบัติประยุกต์ใช้บนคลินิก พบว่านักศึกษายังไม่เข้าใจและนำกระบวนการพยาบาลไปใช้ในขั้นตอนต่าง ๆ ได้ยังไม่ครอบคลุมปัญหาผู้ใช้บริการ จากศึกษานำร่องในนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน พบว่าปัญหาที่พบมากที่สุด คือ นักศึกษาไม่สามารถส่งแผนการพยาบาล (Nursing Care Plan) ได้ตามกำหนดระยะเวลาที่อาจารย์กำหนด คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาคือ มีความเบื่อหน่ายในการเขียนข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 40 ไม่สามารถตรวจร่างกายและวิเคราะห์ปัญหาแบบต่าง ๆ ในร่างกายได้ คิดเป็นร้อยละ 35 กระบวนการในการเขียน Nursing Care Plan มีความยุ่งยาก คิดเป็นร้อยละ 30 ไม่สามารถประเมินผลการพยาบาลได้ถูกต้องและครอบคลุม คิดเป็นร้อยละ 25

ไม่สามารถปฏิบัติกรพยาบาลได้ตรงตามแผนการพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 20 ไม่สามารถวางแผนปฏิบัติการพยาบาลได้ คิดเป็นร้อยละ 5 และนักศึกษาไม่สามารถเขียนข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลได้อย่างครอบคลุม สภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล ดังกล่าว มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ชนิษฐา รัตนกัลยา (2550) ที่ได้สรุปปัญหาและอุปสรรคการใช้กระบวนการพยาบาลไว้ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ปัญหาด้านความรู้ 2) ปัญหาด้านทักษะ 3) ปัญหาเกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย ระยะเวลา ทรัพยากรงานที่ได้รับมอบหมาย ความวิตกกังวล ซึ่งได้มีผู้พยายามที่จะหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้โดย พรศิริ พันธสี (2552) ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาต่อการพัฒนาความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลบนคลินิกของนักศึกษา พบว่าการแก้ไขโดยการใช้สถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริงสูงกว่าการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญแต่ในสถานการณ์ปัจจุบันยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เพื่อประโยชน์ในการนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมให้นักศึกษา และการพัฒนาตนเองของผู้เรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิกของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ระหว่างชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

3. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย การใช้กระบวนการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิกของนักศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีกระบวนการพยาบาล (Nursing Process) การฝึกปฏิบัติงานบนคลินิกของนักศึกษาพยาบาล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปแนวคิดทฤษฎีได้ดังนี้

พรศิริ พันธสี (2552), วารุณี มีเจริญ (2553) อรนนท์ หาญยุทธ์ (2557) และ พรศิริ พันธสี (2559) ได้กล่าวว่า กระบวนการพยาบาลเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปฏิบัติการพยาบาล ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การประเมินภาวะสุขภาพ การวินิจฉัยการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาลและการประเมินผล การใช้กระบวนการพยาบาลเป็นการแก้ปัญหาสุขภาพของผู้รับบริการเป็นรายบุคคลแบบองค์รวมตามแนวทางวิทยาศาสตร์และเป็นการนำความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติบนพื้นฐานของการใช้เหตุผล การตัดสินใจและการแก้ปัญหาซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการพยาบาล สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้รับบริการในคุณภาพของการบริการที่ได้รับ และพยาบาลมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น การปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลเป็นการสร้างมาตรฐานคุณภาพทางการพยาบาลกระบวนการพยาบาลมีองค์ประกอบที่สำคัญหรือมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การประเมินสภาพผู้ป่วย (Assessment)

ขั้นที่ 2 การวินิจฉัยการพยาบาล (Nursing Diagnosis)

ขั้นที่ 3 การวางแผนการพยาบาล (Nursing Care Planning)

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการพยาบาล (Nursing Intervention)

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการพยาบาล (Evaluation)

กระบวนการพยาบาลมีประโยชน์ ดังนี้

- 1) กระบวนการพยาบาลที่ใช้ในผู้ป่วยจะ ช่วยกำหนดขอบเขตของวิชาชีพพยาบาลได้ชัดเจนขึ้น และมองเห็นวัตถุประสงค์ของการพยาบาลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของทีมสุขภาพ คือการแก้ไขปรับปรุงและฟื้นฟูสุขภาพของผู้ป่วยเป็นสำคัญ เพราะพยาบาลต้องรับผิดชอบสุขภาพของผู้ป่วยเท่าเทียมกับบุคลากรในทีมสุขภาพคนอื่นๆ
- 2) กระบวนการพยาบาลจะช่วยให้การปฏิบัติพยาบาลเป็นระบบขึ้น ก่อให้เกิดความเข้มแข็งและความมั่นคงของวิชาชีพพยาบาลจากความสามารถของ

พยาบาลในการนำ กระบวนการพยาบาลไปใช้ในการ
พยาบาลผู้ป่วยในสถานการณ์ต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ

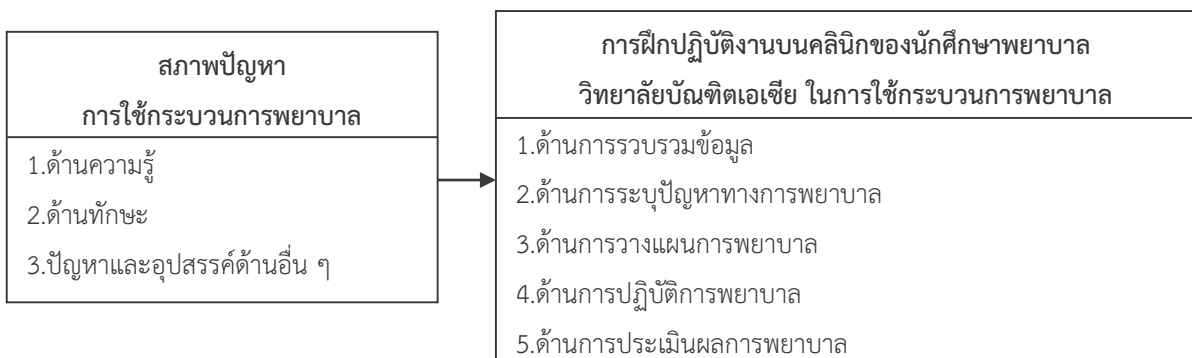
3) เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
พร้อมทั้งมีความภูมิใจในวิชาชีพ เพราะมองเห็นเป้าหมาย
ของงานที่ทำอยู่และเป็นการสร้างสมรรถภาพของการ
ปฏิบัติงานให้เป็นที่ยอมรับของสังคมพยาบาล สังคมของทีม
สุขภาพ และสังคมภายนอก ซึ่งถ้าพยาบาลใช้กระบวนการ
พยาบาลอย่างเป็นระบบจะทำให้การปฏิบัติงานทำได้อย่าง
เหมาะสม และสามารถตอบคำถามได้ว่า “การพยาบาลคือ
อะไร” ซึ่งถ้าพยาบาลทุกคนใช้กระบวนการพยาบาลในการ
ให้การพยาบาลผู้ป่วยทุกราย คำตอบที่ได้จะไม่มี
แตกต่างกัน คือ การพยาบาลเป็นกระบวนการช่วยเหลือ
บุคคลให้ได้รับการแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่ ซึ่งอาจเป็นการ
แก้ปัญหที่พยาบาลช่วยเหลือ ประคับประคองจนสามารถ
แก้ไขปัญหาได้ หรือพยาบาลเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้ป่วยใช้
สติปัญญาในการแก้ไขปัญหาด้วยตัวของผู้ป่วยเอง ซึ่งปัญหา
บางอย่างจำเป็นต้องให้ผู้ป่วยยอมรับและหาวิธีการแก้ปัญหา
ด้วยตนเองจึงจะประสบผลสำเร็จ

4) ช่วยในการสื่อสารระหว่างสมาชิกใน
ทีม เป็นการลดความซับซ้อนในการปฏิบัติการพยาบาล ช่วย
ให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง

5) เป็นการปรับปรุงคุณภาพการพยาบาล
ช่วยให้มีการติดตามประเมินผลแต่ละขั้นตอน

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถสรุปกรอบแนวคิดการวิจัยโดยศึกษาการใช้กระบวนการพยาบาล ในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก
แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ และ 3) ปัญหาและอุปสรรคด้านอื่นๆ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ
ฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก และการใช้กระบวนการพยาบาล
ชนิษฐา รัตนกัลยา (2550), สุจิตรา เทียนสวัสดิ์ (2550),
พรศิริ พันธศรี (2552), วารุณี มีเจริญ (2553), มนสภรณ์
วิฑูรเมธา (2559) และ วิจิตรา กุสุมภ์ (2559) ผู้วิจัยพอสรุป
ได้ว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคในการใช้กระบวนการ
พยาบาลของนักศึกษาพยาบาลแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1)
ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนของกระบวนการพยาบาล 2) ทักษะ
ในการใช้กระบวนการพยาบาล และ 3) ปัญหาอื่นๆ และ
นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ มีความรู้ด้านการใช้กระบวนการ
พยาบาล ระดับปานกลาง ในขณะที่เดียวกันพยาบาลวิชาชีพ
ยังพบปัญหาด้านการใช้กระบวนการพยาบาลในระดับมาก
และมีปัญหาอุปสรรคในการใช้กระบวนการพยาบาลโดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง ในงานวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการ
สอนที่หลากหลายเช่นการสอนแบบใช้กรณีศึกษา และการ
ใช้แผนที่ความคิดส่งผล นักศึกษา รับรู้ ว่าตนเองมี
ความสามารถในการวางแผนการพยาบาลเพิ่มขึ้น จาก
ปัญหาที่พบ คือการใช้การเขียนแผนในรูปแบบตารางทำ
ให้นักศึกษามองปัญหาของผู้ป่วยแบบแยกส่วน ดังนั้นผู้วิจัยจึง
ต้องการศึกษาสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลบน
คลินิกของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัย
บัณฑิตเอเชีย เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้
ผู้เรียนและผู้สอนพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

5. วิธีดำเนินการ

5.1 ประชากร คือ นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ที่ลงทะเบียนเรียนปีการศึกษา 2559 จำนวน 195 คน โดยแบ่งเป็น คนชั้นปีที่ 3 จำนวน 97 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 98 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ นักศึกษาพยาบาล ที่ลงทะเบียนเรียนปีการศึกษา 2559 ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน จำนวน 131 คน กำหนดสัดส่วนดังนี้ ชั้นปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 66 คน ชั้นปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 65 คน

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพร้อมการใช้กระบวนการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ประจำปีการศึกษา 2559 ซึ่งผู้วิจัยสร้างเอง แบบ Rating Scale 5 ระดับ โดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง พบปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล มากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง พบปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล มาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง พบปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล ปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง พบปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล น้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง พบปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล น้อยที่สุด

วิธีการแปลผลแบบสอบถามส่วนนี้ได้ใช้ค่าเฉลี่ย \bar{X} ตามเกณฑ์คะแนนโดยใช้สูตรคำนวณความกว้างของชั้นเพื่อใช้ในการอภิปรายผล (บุญชม ศรีสะอาด, : 82) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / \text{ช่วงคะแนน} \\ &= (5-1)/5 = 0.8 \end{aligned}$$

การแปลความหมาย ระดับความเป็นปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานบน คลินิกของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.24 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.43 - 4.23 หมายถึง มีปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.62 - 3.42 หมายถึง มีปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.61 หมายถึง มีปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล ระดับน้อยที่สุด

หาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้ 1) ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 3 คน ตรวจสอบและหาค่า (Item - Objective Congruence Index: IOC) มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 และ 2) ความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นแบบสอบถาม Rating Scale 5 ระดับ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาและปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มที่ทำการศึกษา จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ .80

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.3.1 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ขอความร่วมมือด้วยการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะพยาบาลศาสตร์วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

5.3.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองและเก็บคืนด้วยตนเอง โดยอธิบายรายละเอียดแบบสอบถามให้กลุ่มประชากรเข้าใจ พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และประโยชน์ของงานวิจัยครั้งนี้ และยินยอมทำแบบสอบถามด้วยความสมัครใจ

5.3.3 นำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์จากการตอบแบบสอบถามสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

5.4.1 ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปรวบรวม

ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 โดยใช้สถิติการทดสอบ t-test (Independent t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n = 131)

ชั้นปีที่	เพศชาย (คน)	ร้อยละ	เพศหญิง (คน)	ร้อยละ
3	7	10.80	58	89.20
4	6	9.10	60	90.90
รวม	13	9.92	118	90.08

หากจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 22-24 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 48.85 รองลงมาคือช่วงอายุ 19-21 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 46.56 และช่วงอายุ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.59 หากจำแนกตามชั้นปี พบว่า ชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 22-24 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมาอยู่ในช่วง 19-21 ปี จำนวน 8 คน

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี

ชั้นปีที่	อายุ 19-21 ปี (คน)	ร้อยละ	อายุ 22-24 ปี (คน)	ร้อยละ	อายุ 25 ปีขึ้นไป (คน)	ร้อยละ
3	53	81.54	9	13.84	3	4.62
4	8	12.12	55	83.33	3	4.55
รวม	61	46.56	64	48.85	6	4.59

6.2 สภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิกของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากจำแนกตามชั้นปีพบว่า สภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิกของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.67, S.D. = 0.08) และ (\bar{X} = 3.74, S.D. = 0.09) ตามลำดับ หากจำแนกตามรายด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ

6. ผลการวิจัย

6.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 90.08 เป็นเพศชาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 9.92 หากจำแนกตามชั้นปี พบว่า ชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 เป็นเพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 และชั้นปีที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 89.20 เป็นเพศชาย 7 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 ดังแสดงในตารางที่ 1

คิดเป็นร้อยละ 12.12 และในช่วงอายุ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55 และชั้นปีที่ 3 ส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงอายุ 19-21 ปี จำนวน 53 คิดเป็นร้อยละ 81.59 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 22-24 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 13.84 และ ช่วงอายุ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.62 ดังแสดงในตารางที่ 2

พยาบาล 2) ทักษะเกี่ยวกับการใช้กระบวนการพยาบาล และ 3) ด้านปัญหาอื่น ๆ พบว่า

1) สภาพปัญหาของการใช้กระบวนการพยาบาลด้านความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพยาบาลมีระดับสภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก หากจำแนกตามชั้นปี พบว่า ระดับสภาพปัญหาโดยรวมของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.65, S.D. = 0.08) ระดับสภาพปัญหาโดยรวมของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.81, S.D. = 0.09)

2) สภาพปัญหาของการใช้กระบวนการพยาบาล ด้านทักษะเกี่ยวกับการใช้กระบวนการพยาบาล มีระดับสภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก หากจำแนกตามชั้นปี พบว่า ระดับความพร้อมโดยรวมของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62, S.D. = 0.88$) ระดับสภาพปัญหาโดยรวมของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69, S.D. = 0.09$)

3) สภาพปัญหาของการใช้กระบวนการพยาบาล ด้านปัญหาอื่นๆ ได้แก่ ระยะเวลา ทรัพยากร งานที่ได้รับมอบหมาย อาจารย์ ผู้รับบริการ และพยาบาลวิชาชีพ ประจำแหล่งฝึก พบว่า มีระดับสภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมากหากจำแนกตามชั้นปี พบว่า ระดับสภาพปัญหาโดยรวมของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75, S.D. = 0.07$) และ ($\bar{X} = 3.74, S.D. = 0.10$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล ในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก จำแนกตามรายด้าน

สภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล รายด้าน	ชั้นปีที่ 3			ชั้นปีที่ 4		
	\bar{X}	S.D	ระดับปัญหา	\bar{X}	S.D	ระดับปัญหา
1.ด้านความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพยาบาล	3.65	0.08	มาก	3.81	0.09	มาก
2. ด้านทักษะเกี่ยวกับการใช้กระบวนการพยาบาล	3.62	0.08	มาก	3.69	0.09	มาก
3. ด้านปัญหาอื่นๆ	3.75	0.07	มาก	3.74	0.10	มาก
โดยรวม	3.67	0.08	มาก	3.74	0.09	มาก

หากจำแนกสภาพปัญหา รายข้อตามรายด้านสรุปได้ ดังนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพยาบาล พบว่า การประเมินผู้บริการด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการซักประวัติผู้รับบริการ มีสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลระดับมาก ทั้งชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 3.77, S.D. = 0.08$) และ ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.09$) ตามลำดับ และมีสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลระดับปานกลาง คือ ความรู้เรื่องการแปลผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการทั้งชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.07$) และ ($\bar{X} = 3.42, S.D. = 0.08$) ตามลำดับ

2. ด้านทักษะเกี่ยวกับการใช้กระบวนการพยาบาล พบว่า ด้านความสามารถกำหนดวัตถุประสงค์การพยาบาลได้ถูกต้อง มีสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลระดับมาก ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ($\bar{X} = 3.71, S.D. = 0.09$) ส่วนนักศึกษาชั้น ปีที่ 4 ด้านความสามารถในการนำปัญหามาประยุกต์ใช้ในการตั้งข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลได้ถูกต้อง มีสภาพปัญหาการใช้กระบวนการ

พยาบาลระดับมาก ($\bar{X} = 3.77, S.D. = 0.08$) ตามลำดับ และมีสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลระดับปานกลาง ทั้งชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 คือ ด้านความสามารถเขียนข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่ถูกต้องและครอบคลุม ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.08$) และ ($\bar{X} = 3.59, S.D. = 0.08$) ตามลำดับ

3. ด้านปัญหาอื่น ๆ พบว่า ด้านอาจารย์ การให้โอกาสในการขอคำปรึกษา มีสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลระดับมากของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ($\bar{X} = 3.95, S.D. = 0.10$) ส่วนนักศึกษาชั้น ปีที่ 4 งานที่ได้รับมอบหมายจากกระบวนการวิชาอื่น มีสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลระดับมาก ($\bar{X} = 3.89, S.D. = 0.08$) ตามลำดับ และมีสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลปานกลาง คือ ด้านข้อมูลที่นำเชื่อถือบนเว็บไซต์ มีสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลระดับมากของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ($\bar{X} = 3.49, S.D. = 0.09$) ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ด้านทรัพยากรจำนวนตำราและเอกสารในห้องสมุด ($\bar{X} = 3.50, S.D. = 0.10$) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับสภาพปัญหาในการใช้กระบวนการพยาบาลจำแนกตามรายชื่อ

สภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล รายชื่อ	ชั้นปี3			ชั้นปี4		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ ปัญหา	\bar{x}	S.D.	ระดับ ปัญหา
1. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพยาบาล						
1.1 การประเมินผู้รับบริการ -วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการซักประวัติ ผู้รับบริการ	3.77**	0.08	มาก	4.00**	0.09	มาก
- ความรู้เรื่องตรวจร่างกายทุกระบบ	3.51	0.08	มาก	3.64	0.09	มาก
- ความรู้เรื่องการแปลผลการตรวจทาง ห้องปฏิบัติการ	3.45*	0.07	มาก	3.42*	0.08	ปาน กลาง
1.2 การวินิจฉัยทางการพยาบาล - ความรู้เรื่องการกำหนดข้อวินิจฉัย	3.57	0.09	มาก	3.70	0.08	มาก
- เข้าใจกำหนดข้อมูลสนับสนุน	3.58	0.09	มาก	3.85	0.07	มาก
1.3 การวางแผนการพยาบาล - เข้าใจกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์	3.68	0.07	มาก	3.95	0.08	มาก
- เข้าใจวิธีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการ พยาบาลได้ตรงกับวัตถุประสงค์การพยาบาล	3.74	0.08	มาก	3.83	0.09	มาก
- เข้าใจการกำหนดกิจกรรมการพยาบาลได้ สอดคล้องกับปัญหา	3.75	0.08	มาก	3.86	0.08	มาก
1.4 การปฏิบัติการพยาบาล - มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการพยาบาล ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้รับบริการ	3.77	0.08	มาก	3.89	0.09	มาก
1.5 ประเมินผลการพยาบาล - เข้าใจวิธีการประเมินผลภายหลังให้การ พยาบาลได้ถูกต้อง	3.68	0.07	มาก	3.91	0.09	มาก
รวม	3.65	0.08	มาก	3.81	0.09	มาก
2. ทักษะเกี่ยวกับการใช้กระบวนการพยาบาล						
2.1 การประเมินผู้รับบริการ - สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นปัญหาของ ผู้รับบริการ	3.59	0.08	มาก	3.76	0.09	มาก
- สามารถสรุปผลการประเมินสภาพ ผู้รับบริการได้ครบถ้วน	3.62	0.08	มาก	3.65	0.08	มาก
2.2 การวินิจฉัยทางการพยาบาล - สามารถนำปัญหามาประยุกต์ใช้ในการตั้งข้อ วินิจฉัยทางการพยาบาลได้ถูกต้อง	3.63	0.08	มาก	3.77**	0.08	มาก

ตารางที่ 4 ระดับสภาพปัญหาในการใช้กระบวนการพยาบาลจำแนกตามรายชื่อ (ต่อ)

สภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล รายชื่อ	ชั้นปี3			ชั้นปี4		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ ปัญหา	\bar{x}	S.D.	ระดับ ปัญหา
- สามารถเขียนข้อวินิจฉัยทางพยาบาลที่ถูกต้อง และครอบคลุม	3.45*	0.08	มาก	3.59*	0.08	มาก
- สามารถจัดลำดับความสำคัญของข้อวินิจฉัย ทางการพยาบาลอย่างเหมาะสม	3.68	0.09	มาก	3.65	0.09	มาก
2.3 การวางแผนการพยาบาล - สามารถกำหนดวัตถุประสงค์การพยาบาลได้ ถูกต้อง	3.71**	0.09	มาก	3.74**	0.07	มาก
- สามารถระบุกิจกรรมการพยาบาลที่ถูกต้อง ครอบคลุมและสอดคล้องกับข้อวินิจฉัยทางการ พยาบาล	3.69	0.08	มาก	3.73	0.08	มาก
- สามารถอธิบายเหตุผลของกิจกรรมการ พยาบาลได้ถูกต้อง	3.55*	0.08	มาก	3.65*	0.08	มาก
- สามารถกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการ พยาบาลได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพยาบาล	3.57	0.09	มาก	3.74**	0.07	มาก
2.4 การปฏิบัติการพยาบาล - สามารถปฏิบัติการทางการพยาบาลที่ถูกต้อง และตรงตามแผนการพยาบาลที่กำหนดไว้	3.69**	0.09	มาก	3.70	0.09	มาก
- สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ครบถ้วนตาม กิจกรรมที่ระบุไว้ในแผนการพยาบาล	3.60*	0.08	มาก	3.73	0.09	มาก
- สามารถปรับแผนการพยาบาลให้เหมาะสมกับ ผู้ใช้บริการได้อย่างต่อเนื่อง	3.68	0.08	มาก	3.67*	0.09	มาก
- สามารถบันทึกทางการพยาบาลที่ถูกต้อง เข้าใจง่าย และเป็นระบบ	3.66	0.08	มาก	3.74**	0.10	มาก
2.5 ประเมินผลการพยาบาล - ประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่าง ครอบคลุมและตรงตามเกณฑ์การประเมินผล ที่ตั้งไว้	3.54*	0.08	มาก	3.65*	0.09	มาก
- นำผลการประเมินไปปรับแผนการพยาบาล เพื่อดูแลต่อเนื่อง	3.62**	0.08	มาก	3.68**	0.09	มาก
รวม	3.62	0.08	มาก	3.69	0.09	มาก

ตารางที่ 4 ระดับสภาพปัญหาในการใช้กระบวนการพยาบาลจำแนกตามรายชื่อ (ต่อ)

สภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาล กระบวนการพยาบาล รายชื่อ	ชั้นปี3			ชั้นปี4		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ ปัญหา	\bar{x}	S.D.	ระดับ ปัญหา
3. ปัญหาอื่นๆ						
3.1 ระยะเวลา - ระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนของ กระบวนการพยาบาล	3.68**	0.08	มาก	3.76	0.09	มาก
- ระยะเวลาในการเขียนแผนการพยาบาลฉบับ สมบูรณ์	3.68**	0.08	มาก	3.67*	0.09	มาก
- ระยะเวลาในการค้นหาตำราที่เกี่ยวข้อง	3.60*	0.09	มาก	3.82	0.10	มาก
- ระยะเวลาที่ให้การพยาบาลผู้รับบริการกับ กิจกรรมการพยาบาลที่วางไว้ใช้กับผู้รับบริการ	3.66	0.09	มาก	3.86**	0.09	มาก
รวม	3.65	0.08	มาก	3.77	0.10	มาก
3.2 ทรีพยากร - แบบฟอร์มในการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.52	0.09	มาก	3.73	0.10	มาก
- วิธีการค้นหาตำราและเอกสาร	3.58**	0.09	มาก	3.76**	0.10	มาก
- จำนวนตำราและเอกสารในห้องสมุด	3.52	0.10	มาก	3.50*	0.10	มาก
- ข้อมูลที่น่าเชื่อถือเว็บไซต์	3.49*	0.09	มาก	3.62	0.09	มาก
รวม	3.52	0.09	มาก	3.65	0.10	มาก
3.3 งานที่ได้รับมอบหมาย - งานที่ได้รับมอบหมายขณะฝึกปฏิบัติงาน	3.74	0.09	มาก	3.76	0.09	มาก
- งานที่ได้รับมอบหมายจากกระบวนการวิชาอื่น	3.83**	0.08	มาก	3.89**	0.08	มาก
- กิจกรรมอื่นๆ	3.71*	0.10	มาก	3.70*	0.10	มาก
รวม	3.76	0.09	มาก	3.70	0.10	มาก
3.4 อาจารย์ - การให้คำแนะนำ	3.95**	0.10	มาก	3.88**	0.10	มาก
- การให้โอกาสในการขอคำปรึกษา	3.95**	0.10	มาก	3.82*	0.09	มาก
รวม	3.95	0.10	มาก	3.85	0.10	มาก
3.5 ผู้รับบริการ - ภาวะความเจ็บป่วย	3.85**	0.09	มาก	3.77	0.10	มาก
- ภาษาพูด	3.77*	0.10	มาก	3.79**	0.10	มาก
- การให้ข้อมูล	3.77*	0.09	มาก	3.74*	0.10	มาก
รวม	3.79	0.10	มาก	3.76	0.10	มาก

ตารางที่ 4 ระดับสภาพปัญหาในการใช้กระบวนการพยาบาลจำแนกตามรายชื่อ (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรคของการใช้กระบวนการพยาบาล	ชั้นปี3			ชั้นปี4		
	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
3.6 พยาบาลวิชาชีพประจำแหล่งฝึก	3.85	0.09	มาก	3.67	0.10	มาก
รวมสภาพปัญหาด้านอื่นๆ	3.75	0.07	มาก	3.74	0.10	มาก
รวมสภาพปัญหาทั้ง 3ด้าน	3.67	0.07	มาก	3.74	0.09	มาก

6.3 เปรียบเทียบระดับสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชียระหว่างชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 พบว่าระดับสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ระหว่างชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชียระหว่างชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

กลุ่มนักศึกษาพยาบาล	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ชั้นปีที่3	65	3.67	.52	-.875	.519
ชั้นปีที่4	66	3.74	.51		

7. สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุป และอภิปรายผล

7.1.1 สภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิกของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ส่วนใหญ่มีระดับมากถึงแม้ว่านักศึกษาได้เรียนการใช้กระบวนการพยาบาลจากภาคทฤษฎีแล้ว แต่นักศึกษายังไม่เคยมีประสบการณ์การใช้กระบวนการในสถานการณ์จริง ทำให้นักศึกษาไม่มีความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก ส่งผลให้นักศึกษามีความไม่พร้อมต่อการนำกระบวนการพยาบาลไปประยุกต์ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วารุณี มีเจริญ (2553) พบว่าปัจจัยการทำนายการใช้กระบวนการพยาบาล ปัจจัยภายในคือ เจตคติที่ดี และปัจจัยภายนอก คือ ความรู้ในการใช้กระบวนการพยาบาล ผู้วิจัยสรุปผลและอภิปรายผลรายด้านได้ดังนี้

1) ด้านความรู้ โดยภาพรวมนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับสภาพปัญหามากกว่านักศึกษา ชั้นปีที่ 3 ใน

ด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการซักประวัติผู้รับบริการ ใช้ระยะเวลาในการเขียนแผนการพยาบาลฉบับสมบูรณ์ใช้ระยะเวลานานซึ่งสอดคล้องกับขนิษฐา รัตนกัลยา (2550) พบว่าระยะเวลาที่ใช้เขียนแผนการพยาบาลฉบับสมบูรณ์เป็นปัญหามากที่สุด ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ สุจิตรา เทียนสวัสดิ์ (2550) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการใช้รูปของแผนที่ความคิดในการเขียนแผนการพยาบาล จะช่วยให้มองเห็นภาพรวมของปัญหาผู้รับบริการมากกว่าการเขียนแผนในรูปแบบตาราง ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะให้อาจารย์พยาบาลนำไปใช้ในการฝึกกระบวนการวิชาอื่นๆ ทั้งกระบวนการทฤษฎีเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล นอกจากนั้น มนสรณ์ วิฑูรเมธา (2559) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษา คือ 1) การตั้งเป้าหมายในการเรียนของนักศึกษา 2) ฝึกการวางแผนการพยาบาลนำไปใช้ปฏิบัติกับผู้ป่วย 3) มีอาจารย์ให้คำแนะนำ 4) มีการประชุมปรึกษา

ก่อนและหลังการปฏิบัติงาน 5) มีการเรียนรู้กระบวนการพยาบาลแบบองค์รวม 6) พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ 7) มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและต่อบุคลากรทางสุขภาพอื่นๆ ส่วนแนวทางการส่งเสริมความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลมี 3 องค์ประกอบได้แก่ 1) เตรียมความรู้ฝึกทักษะ การใช้กระบวนการพยาบาลในนักศึกษา 2) อาจารย์ควรปรับวิธีการสอน การมอบหมายงาน ประเมินผล การใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติงาน 3) สถาบันหรือคณะพยาบาลควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการใช้กระบวนการพยาบาล โดยเพิ่มชั่วโมงการฝึก การเขียน และการวางแผนการพยาบาล

2) ด้านทักษะเกี่ยวกับการใช้กระบวนการพยาบาล พบว่า มีสภาพปัญหาในระดับมากทั้งสองชั้นปี ผู้วิจัยอภิปรายผลว่า นักศึกษาพยาบาลยังไม่มีเตรียมความพร้อมทบทวนความรู้จากรายวิชาทฤษฎีก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนคลินิก และนักศึกษายังไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเขียนข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลได้อย่างถูกต้องซึ่งเป็นปัญหาระดับมากที่สุดในด้านทักษะเกี่ยวกับการใช้กระบวนการพยาบาล ซึ่ง พรศิริ พันธศรี (2552) พบว่าหากนักศึกษาได้มีการเตรียมความพร้อมโดยใช้กรณีศึกษาก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนคลินิกจะทำให้นักศึกษา มีทักษะการเขียนข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลดีขึ้น

3) ด้านปัญหาอื่นๆ พบว่า ทั้งสองชั้นปีมีปัญหาที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยอภิปรายผลว่า ถึงแม้ว่านักศึกษา จะมีความรู้และทักษะด้านการใช้กระบวนการพยาบาลแต่ยังพบปัญหาด้านต่างๆ ที่พบขณะฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก โดยทั่วไปจะมีความสัมพันธ์กับอาจารย์นิเทศและกระบวนการเรียน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีสภาพปัญหาด้านการมีโอกาสในการขอคำปรึกษา ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีสภาพปัญหาจากงานที่ได้รับมอบหมายจากกระบวนการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตรา กุสมภ์ (2559) พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีอุปสรรคในการปฏิบัติการพยาบาลมากกว่าชั้นปีที่ 4

7.1.2 เปรียบเทียบระดับปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ระหว่างชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 สรุปผลว่าระดับสภาพปัญหาการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ระหว่างชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อภิปรายผลว่า การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลจะมีระดับความซับซ้อนเพิ่มขึ้นตามเนื้อหาวิชาที่มีระดับความยากเพิ่มขึ้นตามระดับชั้นปี ดังนั้น นักศึกษาพยาบาล จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ ด้านทัศนคติ และด้านทักษะทางการพยาบาลก่อนฝึกปฏิบัติงานบนคลินิกก่อนเสมอทุกรายวิชา

7.2 ข้อเสนอแนะ

7.2.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

- 1) นำข้อมูลจากการวิจัยที่ได้ศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการเตรียมความพร้อมในการใช้กระบวนการพยาบาล ในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก
- 2) นักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปี ควรได้รับการทบทวนการใช้กระบวนการพยาบาลก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนคลินิกทุกรายวิชา ซึ่งอาจจะบรรจุไว้ในกำหนดการปฐมนิเทศรายวิชา

7.2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการเตรียมตัวก่อนขึ้นฝึกกรายวิชาปฏิบัติการ ของนักศึกษาพยาบาล
- 2) พัฒนาหลักสูตรอบรมเพิ่มเติมด้านการใช้กระบวนการพยาบาลที่มีประสิทธิผล

8. เอกสารอ้างอิง

1. ขนิษฐา รัตนกัลยา. (2550). ปัญหาและอุปสรรคในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่ทาง ศัลยกรรม. วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 19(1), 135-137.
2. พรศิริ พันธศรี. (2552). ผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาต่อการพัฒนาความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลในคลินิกของนักศึกษาพยาบาล. วารสารสภาการพยาบาล, 24(3), 81-83.

3. พรศิริ พันธสี. (2559). 3P: Basic Building Block กับการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ กระบวนการพยาบาลอย่างยั่งยืน. บทความวิชาการ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 5(2), 100-105
4. มนสภรณ์ วิฑูรเมธาและคณะ.(2559). การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. วารสารพยาบาลโรคหัวใจและทรวงอก, 27(2), 100-103.
5. รุ่งนภา เขียวข้ออำ. (2558). การพัฒนาการปฏิบัติการเขียนแผนการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาล:การนำไปใช้ในคลินิก. วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า, 26(1), 96-98.
6. วิจิตรา กุสุมภ์ และอภิญญา กุลทะเล. (2559). อุปสรรคต่อการนำกระบวนการพยาบาลไปใช้ในการฝึกปฏิบัติในคลินิกของนักศึกษาพยาบาล. วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 548-550.
7. วารุณี มีเจริญและคณะ. (2553). ปัจจัยทำนายการใช้กระบวนการพยาบาลของพยาบาลในโรงพยาบาลสระบุรี. รามาธิบดีพยาบาลสาร, 406-408.
8. อرنันท์ หาญยุทธ. (2557). กระบวนการพยาบาลและการนำไปใช้. วารสารพยาบาลทหารบก 25(3), 137-139.
9. สุจิตรา เทียนสวัสดิ์. (2550). ผลของการเรียนโดยใช้แผนที่ความคิดต่อความสามารถในการวางแผนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. พยาบาลสาร, 34(3), 1-5.